

Didaktička igra Putovima zavičaja Državnog arhiva u Vukovaru

Petar Elez, Irena Milobara

U okviru razvoja programa arhivske pedagogije Državni arhiv u Vukovaru je u 2018. godini osmislio i realizirao didaktičku igru Putovima zavičaja, čiji su autori djelatnici Arhiva Petar Elez i Irena Milobara.

Temeljna svrha igre je usvajanje znanja o arhivima i arhivskom gradivu, kao i znanja o društveno-političkim, gospodarskim, kulturnim i vjerskim događajima i procesima te istaknutim povijesnim osobama, povezanim s prošlošću i kulturnim identitetom Vukovarsko-srijemske županije. Premda je, u tom smislu, u prvom redu namijenjena učenicima osnovnih i srednjih škola, igra jednako tako može biti korisno sredstvo učenja putem zabave i druženja, kako u obiteljskom ozračju, tako i u kontekstu rekreacije pripadnika drugih dobnih skupina i odgojno-obrazovnih profila kao što su studenti, umirovljenici, itd.

Sastavni tehnički elementi igre su igraća ploča, kartice s pitanjima i odgovorima na njih te „figurice“ i „kockice“ za igru. Važno je također naglasiti da igra, budući da se u podlozi njezina grafičkog dizajna nalazi reprezentativno arhivsko gradivo Državnog arhiva u Vukovaru i Hrvatskog državnog arhiva, već u kontekstu svojega vizualnog doživljaja uspješno naglašava i promovira bogatu kulturnu i povijesnu baštinu Vukovarsko-srijemske županije.

Dizajn sklopive igraće ploče (dimenzije 50 x 50 cm) sastoji se od stilizirane

karte Vukovarsko-srijemske županije. Karta sadrži upisane nazive i ucrtane pozicije 5 gradova Županije koji su označeni slikama dvoraca, upisane nazive i ucrtane granice općina Županije, te ucrtane tokove četiriju najvećih rijeka koje teku kroz Vukovarsko-srijemsku županiju: Dunava, Vuke, Bosuta i Save. Kroz kartu Županije vijugavo se niže 251 kružno polje, u bijeloj, žutoj, zelenoj, plavoj, crvenoj i crnoj boji. Dva su kružna polja većih dimenzije: početno polje s oznakom „Start“ i završno polje s oznakom „Cilj“. U pozadini igraće ploče su segmenti karata i planova Vinkovaca i Vukovarskog vlastelinstva te grafičke vedute Vukovara, čiji izvornici pripadaju arhivskim fondovima: Zemaljska vlada (HR-HDA-79), Vukovarsko vlastelinstvo te Grafičkoj zbirci HDA (HR-HDA-903). Na igraćoj ploči se još nalaze i stilizirani prikaz ruže vjetrova i naziv igre, grb Vukovarsko-srijemske županije te grbovi svih gradova i općina koje se nalaze na njenom području s njihovim nazivima.

Dizajn prednje i stražnje plohe igraćih karata, njih 160 komada, sastoji se od fragmenata preuzetih s karte Vukovarskog vlastelinstva iz 1755. godine koja pripada arhivskom fondu Vukovarsko vlastelinstvo koji se čuva u Državnom arhivu u Vukovaru. Na prednjoj strani svih igraćih karata se, uz naziv igre, nalazi i logotip Državnog arhiva u Vukovaru (naziv i logotip Arhiva mogu biti u žutoj, plavoj, crvenoj i zelenoj boji, ovisno o tome na koju se skupinu pitanja i polja na igraćoj ploči odnose) te opisani segment s karte Vukovarskog vlastelinstva, kojega dijelom prekriva polje s pitanjem. Na stražnjoj plohi svih igraćih karata nalazi se kartuša preuzeta sa spomenute karte Vukovarskog vlastelinstva, ukrašena zastorom i vojnom ornamentikom, dok njen središnji dio za potrebe igre sadrži odgovor na pitanje s prednje plohe.

Igraće karte s pitanjima grupirane su u 4 skupine od po 40 karata, zapakiranih u posebne kartonske kutijice, na kojima piše naziv igre s logotipom arhiva u boji, koja se odnosi na tu skupinu pitanja.

Predstavljanje igre gimnazijalcima Gimnazije Vukovar u prostoru Gradske knjižnice u Vukovaru 2018.

Svi dijelovi igre nalaze se u efektno dizajniranoj kutiji za igru, na čijem poklopcu u piše *Didaktička igra - Putovima Zavičaja*“, uz naziv i logotip Državnog arhiva u Vukovaru.

Dizajn poklopcu kutije sastoji se od segmenata preuzetih s Konačne odpušnice (vojne diplome) Ivana Vučevca, izdane 1912. godine, iz Zbirke memoranduma i osobnih isprava (HR-DAVU-VK-93) te od djelova planova, karata i grafičkih veduta Vukovarskog vlastelinstva i Iloka čiji izvornici pripadaju arhivskim fondovima: Vukovarsko vlastelinstvo te Grafičkoj zbirci HDA.

Dizajn donjeg dijela (spremnika) kutije sastoji se od segmenata planova, karata i grafičkih veduta Vinkovaca, Vukovara i Vukovarskog vlastelinstva, čiji izvornici pripadaju arhivskim fondovima Zemaljske vlade i Vukovarskog vlastelinstva i Grafičkoj zbirci HDA, uz impresum na sredini. Temeljna pravila igre, koju istovremeno može igrati najviše 4 igrača ili 4 skupine igrača, slična su pravilima koja se primjenjuju kod poznate igre „Čovječe ne ljuti se“, s tom razlikom da igrači (ili skupine igrača) ovdje, ovisno o boji polja na kojima se tijekom igre nađu njihove „figurice“, izvlače istobojne kartice s pitanjima i odgovorima. Detaljno razrađena pravila igre sastavni su dio seta za igru.

Igra je do sada, u razdoblju od listopada do prosinca 2018., predstavljena sudionicima 50. savjetovanja hrvatskih arhivista u Osijeku, profesorima i učiteljima povijesti na stručnom aktivu povjesničara Vukovarsko-srijemske županije te učenicima Gimnazije Vukovar u Gradskoj knjižnici Vukovar. U planu je i daljnja promocija putem radionica, koje Arhiv namjerava realizirati u suradnji s osnovnim i srednjim školama te na međunarodnom skupu 5. dani ICARUS-a Hrvatska, koji se krajem ožujka 2019. održava u Puli. Izdašna potpora promociji igre u 2019. godini očekuje se također i od strane Vukovarsko-srijemske županije. ■

INFO

Više informacija o arhivskim i pedagoškim aktivnostima Državnog arhiva u Vukovaru možete saznati na mrežnoj stranici Arhiva: <http://www.davu.hr/>

